

rer godt, men den har en Ulempe, som jeg skal tillade mig at pege paa. Den er efter mit Skøn for dyr. Naar det koster op til 2 Kr. for 3 Minutters Samtale, er det for meget. Der er naturligvis enkelte Folk, for hvem det betaler sig, og som med Glæde udrede den Sum, men der er særdeles mange, for hvem det var ønskeligt, om de kunde benytte Statstelefonen noget mere, men som krympe sig ved at udrede saa meget. Jeg vilde meget hellere end at se et kalkuleret Overskud paa Finansloven for Telegrafene og Telefonen paa 43,758 Kr. se, at Telefongebyrerne bleve nedsatte med en Tredjedel. Jeg har med Glæde opdaget, at Telegramtaksterne i den lokale Trafik paatænkes nedsatte fra 5 til 3 Øre pr. Ord med en Minimumstakst af 30 Øre.

Det, som Provinserne mest lide under i Forhold til Hovedstaden, er jo *Væretagelsen af de aandelige Interesser*. Provinserne kunne virkelig i saa Henseende føle sig noget brøstholdne. Det forekommer mig nu ikke, at man skulde blive ved med at koncentrere alt i saa Henseende omkring og i Hovedstaden. Jeg tror, at man ved en Decentralisation, men saa atter ved en Centralisation om et Par Centrere udenfor, vilde opnaa at skaffe en noget bedre Balance i Forholdet. Det er ofte blevet fremført, ogsaa her i Salen, at vi lide noget under Trykket af den lidt for store Hovedstad, som vi have; men hvis man nu kunde enes om ved Behandlingen af forskellige Sager at tage Hensyn til dette, tror jeg, man vilde, som jeg nævnte, skaffe noget mere Balance i Forholdet mellem Kjøbenhavn og Provinserne til bedste for os alle. Ude paa Landet har man *Folkehøjskolerne*, en fortræffelig Institution, som støttes herfra, og som mange Steder udrette noget meget betydeligt paa mange Omraader. Der er jo efterhaanden i Byerne kommet Museer, indeholdende Oldsager, mange Erindringer om Landets Folkeliv, Malerier og Kunst, Museer, hvis Indhold enkelte Steder have stor og blivende Betydning, og som blive besøgte af mange. Efter hvad der er meddelt mig, er Besøget i de Museer her i Kjøbenhavn, der ere mest besøgte, 30,000 Personer om Aaret, og i de mindre besøgte Museer kommer der altsaa betydelig færre. Jeg kan meddele, og det kan maaske have sin Interesse, at f. Eks. Museet i Aarhus i de sidste Par Aar har været besøgt af 20,000 Personer, altsaa et forholdsvis mange Gange større Besøg, som viser, at der i Provinserne er en virkelig Trang til, hvad der

ydtes paa en saadan Maade. Man staar ogsaa i Begreb med at opføre et Provincesbibliotek i Aarhus ved Bevilling fra Staten. Dette vil, naar det er færdigt, komme til at rumme 190,000 Bind, og vil altsaa være et Sted, hvor Folk, der søge Kundskaber, i ret indgaaende Grad ville være i Stand til at skaffe sig dem. — Der har for en Tid tilbage og for øvrigt gentagne Gange været Tanker oppe om at oprette et Universitet i Provinserne og, for at henvise til noget bestemt, kan jeg nævne det Forslag, som Adjunkt Fischer, jeg tror den Gang Kultusminister, og Dr. Winther i 1883—84 stillede angaaende dette Spørgsmaal. Dette var i og for sig ikke saa urimeligt. Man maa erindre, at før 1864 havde Danmark to Universiteter, nemlig et i Kiel og et i Kjøbenhavn, og Landets Indbyggerantal var den Gang 2 Millioner, altsaa omtrent det samme Antal som der nu er i den Del af Landet, vi have tilbage. Det var altsaa i og for sig ikke saa urimeligt, at man paa den Maade søgte at drage Videnskaben om ikke just i hele det Omfang, som den findes ved Kjøbenhavns Universitet, længere ud i Landet og i nærmere Forbindelse med dette. Jeg skal ikke stille Forslag derom eller komme nærmere ind derpaa, men jeg skal i Forbindelse dermed nævne — hvad jeg ogsaa haaber, at denne Finanslov maa komme til at bære Spor af — at den Bevægelse, som her i Tinget er rejst — saa vidt jeg ved af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 3dje Valgkreds (Oscar Hansen) — om *university extension*, maa nyde Tingets Beskyttelse og Understøttelse. Der er jo paa Landet en Foredragsvirksomhed gennem Landbofællesforeningerne, som udnyttes og skattes meget betydelig. Jeg kan meddele, at der i denne Vinter i Foreningen af jydsk Landboforeninger skal holdes saadan noget som 217 Foredrag, som altsaa understøttes af Staten. Der har i Byerne været forskellige Foredragsforeninger, hvor man altsaa har søgt at udnytte den Trang til Kundskaber, som man ikke paa anden Maade har kunnet faa stillet der; men det er ikke tilstrækkeligt. Det er jo en mere spredt Virksomhed, det er enkelte Foredrag. Det kan naturligvis virke underholdende, oplivende, ansporende, og man kan ogsaa derved meddele Oplysning paa bestemte Omraader, og giver vedkommende en Opfordring til at søge videre, men noget ganske andet er den *university extension*, som jeg nylig omtalte, der omfatter Foredragskursus med længere Tid og en mere planlagt Undervisning, en